

KOMPLO TEORİLERİ VE GERÇEK GÜÇ OYUNLARI

ANTİSEMITİZMDEN GAZZE'YE: TARİHSEL KISA BİR YOLCULUK

Muhammed Kemal KAHYALAR, 21 Eylül 2025

<https://www.taskoprugazetesi.com/yazarlar/dr-muhammed-kemal-kahyalar/a/3563/>

İbrahimî gelenek, Yahudilik ve İslam gibi büyük dinlerin doğuşuna kaynaklık etmiştir. Tarih boyunca Yahudilik hem dinî hem de etnik kimlik olarak sürekliliğini korumuş, Kabala'dan Sabatayizm'e kadar farklı mistik akımlarla zenginleşmiştir. Modern dönemde ise Siyonizm, Yahudilerin ulusal bir devlet kurma ideali haline gelmiştir. Bununla birlikte antisemitizm, Yahudilere yönelik tarihsel önyargıları yeniden üretmiş; Siyon Protokolleri ve Illuminati gibi komplo teorileri, dünya düzenini basit açıklamalara indirgemıştır. Günümüzde İsrail'in Gazze politikaları ve uluslararası siyasetteki sessizlik, bu tarihsel tartışmaların somut bir yansıması olarak öne çıkmaktadır.

Antisemitizm, Yahudilere karşı duyulan önyargı, nefret, ayrımcılık ve düşmanlık anlamına gelir. Terim ilk kez 19. yüzyılda Alman yazar Wilhelm Marr tarafından (1879) ortaya atılmıştır. Ancak Yahudilere yönelik düşmanlık çok daha eskidir; antik çağlardan günümüze kadar farklı biçimlerde kendini göstermiştir.

Mısır ve Yunan-Roma dönemlerinde Yahudiler, tek tanrı inancı nedeniyle çoğunluğun çoktanrı kültürüne uyum sağlamadıkları için "yabancı" görülmüşlerdir. Roma İmparatorluğu Yahudilerin kendi ibadetlerini sürdürmesi ve Roma tanrılarını reddetmesi, onları itaatsiz olarak damgalamış, isyanlarla birlikte sürgünlere yol açmıştır (M.S. 70 Kudüs Tapınağı'nın yıkılması).

İsa'yı öldürdüler iddiası; Hristiyanlık tarihinde uzun süre Yahudiler İsa'nın katili olarak damgalandı. Tarihsel olarak İsa'nın çarmıha gerilmesi, Roma İmparatorluğu'nun ceza uygulamasıdır. Roma valisi Pontius Pilatus'un yetkisi olmadan böyle bir idam gerçekleşemezdi. Yahudilerin topluca suçlu ilan edilmesi teolojik bir genellemedir, tarihsel gerçekliği yoktur. Bu suçlama Hristiyan antisemitizminin en köklü sebeplerinden biridir, fakat modern Hristiyan teolojisi (özellikle 1965'te Katolik Kilisesi'nin Nostra Aetate belgesiyle) bu görüşü reddetmiştir.

14. yüzyıldaki Kara Veba döneminde Yahudilerin kuyuları zehirlediği ve hastalığı yaydığı öne sürüldü. Tamamen komplo teorisi olup veba hastalığının mikroplarla

bulaştığı o dönemde bilinmiyordu. Yahudiler de diğer toplumlar gibi salgında büyük kayıplar verdi. Bu iftira yüzünden binlerce Yahudi Avrupa şehirlerinde katledildi.

Faizcilik ve tefecilik yaparak Yahudiler açgözlü, tefeci olarak damgalandı. Orta Çağ Avrupa'sında Hristiyanlara faizle borç vermek kilise tarafından yasaktı. Bu alan Yahudilere bırakıldı. Yahudiler, başka mesleklere girmeleri yasaklandığı için zorunlu olarak bu işlerde yoğunlaştılar. Bu ekonomik rol, nefretin kolayca yönlendirilebildiği bir zemin yarattı.

Kabala ve Sabatayizm

Kabala, Yahudi mistisizmi olarak Tanrı'nın evrenle ilişkisini sembolik düzlemde açıklamıştır. 17. yüzyılda Sabatay Sevi'nin mesihçi hareketi, bu mistik öğelerden beslenmiş ve Osmanlı'da büyük bir yankı uyandırmıştır. Sevi'nin İslam'a geçmesi, takipçilerini "dönme" adı verilen çift kimlikli bir topluluk haline getirmiştir. Bu, dinler arası ilişkilerde önemli bir kırılmadır. Sabatay Sevi (1626–1676) İzmir'de doğmuş, kendisini "Yahudi Mesih'i" ilan eden bir hahamdır. Sevi'nin öğretisi büyük ölçüde Kabala'dan beslenmiştir. Özellikle Lurianik Kabala'nın Mesih'in geleceği fikri, Sevi'nin kendi misyonunu açıklamasında temel olmuştur. Yahudilik'te Mesih beklentisi zaten güçlü bir temadır. Sevi, bu beklentiye kitlesel bir harekete dönüştürmüştü ve 17. yüzyılda Yahudi dünyasının büyük bölümünü peşinden sürüklemiştir.

1666'da Sevi, Osmanlı tarafından tutuklanmış, ölüm cezasıyla karşı karşıya kalınca İslam'a geçtiğini ilan etmiştir. Bu olay, Yahudi dünyasında büyük bir kırılmaya yol açmıştır. Sevi'nin ardından onu takip edenler ikiye ayrılmıştır: Dönmeler: Dışarıdan Müslüman gibi görünüp gizlice Sevi'nin öğretilerini sürdürenler. Hayal Kırıklığına Uğrayanlar: Onu terk eden ve Yahudiliğe bağlı kalanlar.

Sabatayizm, Ortodoks Yahudi otoriteleri tarafından sapkınlık olarak görülmüş, Yahudi dini literatüründe mürted bir hareket olarak anılmıştır. Kabala ile Bağı: Sevi'nin hareketi, Yahudi mistisizminin aşırı yorumlarına dayanıyordu. Bu nedenle Kabala'nın Yahudi dünyasında bir dönem eleştirilere maruz kalmasına da sebep oldu. Her ne kadar Sevi'nin Mesihlik iddiası başarısızlıkla sonuçlansa da, Yahudi tarihinde Mesihçilik tartışmalarını canlı tutmuştur.

Sabatayizm'in Siyonizm ile doğrudan kurumsal veya ideolojik bir bağı yoktur. Siyonizm, 19. yüzyılda seküler bir ulusçuluk hareketi olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, Sabatayizm'in Yahudi kimliği içinde yarattığı kriz ve mesihçi umutların siyasi bir

programa dönüşmesi” fikri, bazı araştırmacılar tarafından modern Siyonizm’in öncüllerinden biri olarak yorumlanır. Sabataycılık dini-mesihçi bir hareketti; Siyonizm ise politik-ulusal bir projedir.

Siyonizm

19.yüzyılda artan antisemitizm ve kısımlar, Theodor Herzl önderliğinde Siyonizmi doğurmuştur. Basel Kongresi (1897) ile örgütlenen bu ideoloji, 1948’de İsrail Devleti’nin kurulmasıyla siyasi hedefini gerçekleştirmiştir. Siyonizmin dinsel, kültürel ve politik versiyonları vardır; ancak hepsinin ortak amacı Yahudi kimliğini ulusal çerçevede güvence altına almaktır.

Siyon (Zion), Kudüs’teki Siyon Dağı’nın adıdır. Yahudi kutsal metinlerinde Tanrı’nın halkına vaat ettiği toprakların sembolü olarak geçer. Bu terim 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmış ve Yahudilerin tarihsel topraklarında yeniden bağımsız bir devlet kurma düşüncesini ifade etmiştir. Yahudiler, Roma döneminden itibaren (M.S. 70 – Kudüs’teki mabedin yıkılması) dünyanın farklı bölgelerine dağılmıştır. Yüzyıllar boyunca Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika’da yaşamışlardır. Orta Çağ boyunca Yahudilere yönelik dışlanma, gettolara kapatma, zorunlu din değiştirme baskısı ve özellikle Doğu Avrupa’daki pogromlar Yahudiler için güvenlik sorununu büyüttü. 19. yüzyılda Avrupa’da milliyetçilik yükselirken, Yahudiler de kendi ulusal kimliklerini yeniden tanımlamaya başladılar.

Theodor Herzl modern Siyonizmin kurucusu kabul edilir. Der Judenstaat (Yahudi Devleti) adlı kitabında, Yahudilerin Avrupa’da güvenlik içinde yaşayamayacağını ve bağımsız bir devlet kurmaları gerektiğini savundu. Birinci Siyonist Kongre (1897, Basel) Yahudilerin Filistin’de “ulusal bir yurt” kurma hedefi resmi olarak ilan edildi. Bu tarih, Siyonizmin örgütlü bir siyasi harekete dönüşümüdür. 20. yüzyıl başında özellikle Doğu Avrupa’dan Filistin’e kitlesel Yahudi göçleri başladı. II. Dünya Savaşı’nda Nazi Almanyası tarafından gerçekleştirilen Holokost , Yahudilerin kitlesel imhası, Siyonizmin meşruiyetini daha da güçlendirdi. Uluslararası kamuoyunda Yahudilerin kendi devletine sahip olması gerektiği fikri daha fazla destek buldu. 1948: İsrail Devleti’nin ilanıyla Siyonizm siyasi hedefini büyük ölçüde gerçekleştirdi. Günümüzde Siyonizm, sadece devletin kurulması değil, aynı zamanda Yahudi halkının İsrail’deki güvenliği, kültürel kimliği ve geleceği için de bir ideoloji olmaya devam ediyor.

İsrail'in kuruluşu Arap halklarıyla büyük bir çatışmaya yol açtı. Filistinlilerin topraklarından edilmesi (Nakba, 1948) ve 1967 sonrası işgaller, Siyonizmin yerli halkın haklarını yok saydığı eleştirilerine neden oldu. Bazı ultra-Ortodoks Yahudiler, Mesih gelmeden İsrail'in kurulmasının Tanrı'nın planına aykırı olduğunu savunarak Siyonizme karşı çıkmıştır. Eleştirenler Siyonizmi, Yahudi ulusçuluğunun yanı sıra sömürgecilik ve ayrımcılık ile ilişkilendirmiştir. Millî Görüş lideri Necmettin Erbakan, Davam adlı eserinde Siyonizmi sadece bir ulusal hareket değil, aynı zamanda dünya hâkimiyetine yönelik gizli bir yapı olarak yorumlamıştır.

İlluminati ve Gizli Güç Söylemleri

1776'da Bavyera'da kurulan ve kısa sürede dağılan gerçek İlluminati, aydınlanmacı anlamına gelmektedir. Fakat modern çağda dünyayı perde arkasından yöneten gizli örgüt efsanesine dönüşen örgüt kısa sürede dağılmasına rağmen Yahudiler, başka mesleklerle girmeleri yasaklandığı için zorunlu olarak bu işlerde yoğunlaştıklarından dolayı benzer dönemlerde Avrupa'nın belli başlı şehirlerinde faizcilik tefecilik faaliyetlerini kurmaları, devamında savaştan ülkelere finansman sağlayarak manipulasyonlarla kazanç elde ettiği ve devamında Yeni dünya olarak gösterilen A.B.D.'de varlıklarını hem finansal hem de siyasal olarak artırmaları gizli örgütler ile Yahudi sermayedarların ilişkili olduğuna dair komploları güçlendirdi. Bununla komplo teorileri, mistik öğretilerle ilişkilendirilebilecek semboller (piramit, tek göz, dolar işaretleri) üzerinden gizli örgüt anlatısını da güçlendirdi.

Komplo Yahudilerin dünya ekonomisini, medyasını ve siyaseti gizlice yönettiği şeklindedir. Bu fikir, en çok Siyon Protokolleri adlı belgeyle yayılmıştır. Siyon Protokolleri, 20. yüzyıl başında Rusya'da yazılmış bir belgedir. Komplo teorisi hâlâ popülerdir ve antisemitik söylemin en yaygın biçimlerinden biridir. 1903'te Rusya'da yayımlanan bu belge, Maurice Joly'nin 1864 tarihli eserinden kopyalandığı iddia edilip sonrasında mahkeme kararlarıyla protokollerin sahte olduğu yönünde karar alındığıdır.

Reel politikte güçlü çıkar grupları, lobiler, düşünce kuruluşları, iş ağları uluslararası siyaseti etkiler. Örneğin Davos Zirvesi (World Economic Forum), Bilderberg toplantıları, uluslararası finans kurumları, enerji kartelleri; şeffaf olmayan karar mekanizmalarıyla küresel siyasete yön verebilir. Bu tür ağlar gizli tarikat değil, ekonomik-politik çıkar koalisyondur. Tabii ki tüm bu yapılarda Yahudilerin etkisi yadsınamaz.

Aslında küresel siyaseti belirleyen şeyin mistik örgütler değil, uluslararası çıkar ağları, askeri-sanayi kompleksleri ve ekonomik bağımlılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. 18.yüzyılda dağıtıldıktan sonra, özellikle 19. yüzyıldan itibaren İlluminati hâlâ gizlice yaşıyor iddiaları yayıldı. Bu iddialar, özellikle Fransa ve ABD'deki devrimleri gizli örgütlerin komplosu gibi göstermek isteyen muhafazakâr çevrelerde popülerleşti.

20.yüzyılda ise popüler kültür (romanlar, filmler, internet teorileri) sayesinde İlluminati, gizli dünya hükümeti anlatısının sembolü haline geldi. Belki de bu Yahudilerin dünya tarihi boyunca yaşadıkları sıkıntıların etkisinde kalarak belli mistik ya da gizli örgütler mitinin ardına saklanıp belki korkarak belki de sinsice kendilerine yakın olanlarla birlikte ticari, siyasi ve sosyal faaliyetlerini gerçekleştirmelerine olanak sağladı.

Fakat günümüzde Yahudiler kurdukları devlet ile güçlerini ve etkilerini alenen hem teknolojik hem finansal açıdan sergilemeye başladılar. Uluslararası çıkar ağlarını, askeri-sanayi komplekslerini ve ilişkili ülkelerle olan ekonomik bağımlılıkları ileri seviyeye getirmelerinin de etkisiyle, bunu başta Gazze'de olmak üzere düşman ilan ettiği tüm gruplara ve ülkelere fiilen göstermektedir. Gazze de yaşanan vahşeti geçmişte yaşanan Holokost benzeri hale getirmeleri ve mevcut temsilcileri tarafından tüm dünyanın gözü önünde üstü kapalı tehdit ederek herkes İsrail'in bir parçasını elinde tutuyor diyecek kadar cüretkâr olmaları komplo teorilerini güçlendiriyor.

İsrail'in Gazze Politikaları ve Uluslararası Sessizlik

İsrail'in Gazze'de uyguladığı kuşatma ve bombardıman politikaları, uluslararası hukuk ihlali olarak tanımlanmıştır. Buna rağmen birçok devletin sessizliği, Yahudi etkisi iddialarıyla değil, şu faktörlerle açıklanabilir. Jeostratejik çıkarlar açısından ABD ve Batı için İsrail, Orta Doğu'da stratejik bir müttefiktir. İran'a karşı denge unsuru, enerji yolları ve savunma teknolojileri açısından kritik önemdedir. Askeri–ekonomik bağlar açısından İsrail'in savunma sanayiindeki rolü, istihbarat işbirlikleri ve teknoloji ortaklıkları Batılı devletler için değerli bir bağıdır. İç siyaset ve lobiler açısından ABD'de emekliler ve Yahudi lobileri güçlüdür, ancak İsrail'e en büyük desteği Yahudilerden ziyade Evanjelik Hristiyan hareketler sağlamaktadır. Avrupa'da ise Holokost'un tarihsel travması, eleştiriyi sınırlayan bir etken olmuştur. Uluslararası sistemin işleyişi açısından BM Güvenlik Konseyi'nde ABD vetosu, bağlayıcı kararların alınmasını engeller. Dolayısıyla sessizliğin sebebi, tek bir grubun gizli kontrolü değil, devlet çıkarları ve ittifak ilişkileridir.

İsrail'in Gazze'deki askeri operasyonları, sivillere yönelik ağır yıkımlar nedeniyle uluslararası insancıl hukukun ihlali olarak değerlendirilmiştir. Birçok uluslararası kuruluş (BM, İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Af Örgütü) bu ihlalleri kayıt altına almıştır. Uluslararası Adalet Divanı'nda (ICJ) "soykırım" davası sürmektedir.